

Streszczenie pracy doktorskiej „Struktura ideowa Komitetu Obrony Robotników i Komitetu Samoobrony Społecznej <<KOR>>”

W pracy podjęto temat związany z jedną z najistotniejszych grup opozycyjnych w czasach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, jaką był Komitet Obrony Robotników. KOR (przekształcony później w Komitet Samoobrony Społecznej „KOR”) działał w latach 1976 – 1981. Skład osobowy omawianej organizacji opierał się w znakomitej większości na dwóch grupach pokoleniowych: tzw. „starszych państwa” i „młodym KOR” a także na kilku środowiskach m.in. „komandosach”, Gromadzie Włóczęgów, Klubie Inteligencji Katolickiej. Do liderów organizacji zaliczali się m.in. Edward Lipiński, Jacek Kuroń, Jan Józef Lipski, Antonii Macierewicz, Adam Michnik, Henryk Wujec, Zbigniew i Zofia Romaszewscy.

Podstawowe pytania, na które odpowiedź zostanie udzielona w pracy dotyczą tego jak kształtowała się struktura ideowa KOR i w jakim stopniu jej elementy wiążą ją z którąś z głównych ideologii (socjalizmu, anarchizmu, konserwatyzmu, liberalizmu, nacjonalizmu) w oparciu o podstawowe wartości reprezentowane przez organizację i jej działaczy.

W pracy wykorzystano głównie metodę analityczną opierającą się na analizie semantycznej pojęć w celu ich operacjonalizacji (zilustrowania) na gruncie badań empirycznych nad dokumentami KOR i KSS „KOR” oraz pismami i wypowiedziami jego działaczy. Przyjęto również założenia płynące z szeroko rozumianej teorii konfliktu na czele z twierdzeniem, że głównym elementem kształtującym rzeczywistość polityczną jest nierozstrzygalny konflikt światopoglądowy, który unaocznia się w sferze kształtowania programów politycznych, a w konsekwencji rzutuje na obszar idei.

Odpowiedzi na pytania są wkomponowane w wywód o następującej strukturze: omówienie kształtu i myśli politycznej środowisk tworzących KOR i KSS „KOR”, rekonstrukcja koncepcji politycznych zawartych w dokumentach KOR i KSS „KOR”, wskazanie na główne idee formułowane przez czterech liderów Komitetu (Jacka Kuronia, Jana Józefa Lipskiego, Adama Michnika, Antoniego Macierewicza).

Ostatecznie w konkluzji uznano, że myśl polityczna KOR oparta jest na interpretacjach dwóch kluczowych wartości tzn. wolności i równości. Istotne jest również projektowanie zmian społecznych i politycznych na działaniach klasy robotniczej przy wsparciu grupy inteligenckiej. Takie połączenie wartości zbliża program omawianej organizacji do ideologii socjalistycznej i liberalnej (w jej odmianie socjalliberalnej) oraz częściowo koncepcji anarchistycznych i syndykalistycznych.